

– שינוי –
רנ"א

**מדור
אמונה
ובטחון**

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני

ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב **שמעון שפיצער** שליט"א | פרשת ויחי תשפ"ד

חיבור כח העשייה אל המחשבה

לא יִדְמֵנוּ לוֹ מִיָּמִים, והיינו אם לא ירדו גשמים, כי אז יצטרך להשקות בידיים), וְיִבְטַח עַל הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ לְהַפְרוֹתָהּ (כי לאחר כל יגיעתו לרכך את האדמה ולהכינה ולהשקותה, מי שיכול להפרותה, זה רק הקב"ה. האדם אינו יכול לעשות שהזרע יקלט באדמה ויתחיל להתרבות, ומוכרח הוא לסמוך על הקב"ה שהוא יעשה זאת) וּלְשִׁמְרָהּ מִן הַפְּגָעִים, וְתַרְבָּה תְּבוּאָתָהּ וְיִבְרַךְ אוֹתָהּ הַבּוֹרָא, וְאִין רְאוּי לוֹ לְהַנִּיחַ הָאֲדָמָה מִבְּלִי עֲבוּדָהּ וְזִרְעָהּ בְּבִטְחוֹנוֹ עַל גְּזַרְתּוֹ הַבּוֹרָא, שְׂתַצְמִיחַ הָאֲדָמָה בְּלִתֵּי זְרַע שְׂקָדָם לוֹ (וכפי שהוא במשל זה של עבודת האדמה, כך הוא בשאר הדברים שנמנו לעיל, בענין הבריאות, המזון, המלבוש והדירה).

וממשיך עוד: וְכֵן בְּעֲלֵי הַמְּלָאכָה (יגיעי כפיים) וְהַסְּחֹרָה (העוסקים בסחורה) וְהַשְּׂכִירֹת (המשכירים נכסים) מְצִוִּין לְחַזֵּר עַל הַטָּרֵף בְּהֵם עִם הַבְּטָחוֹן בְּאֵלֵהֶם כִּי הַטָּרֵף בִּידוֹ וּרְשׁוֹתוֹ, וְשֶׁהוּא עָרֵב בּוֹ לְאָדָם וּמְשַׁלְּמוֹ לוֹ בְּאִיזוֹ סִבָּה שִׁירְצָהּ (הקב"ה נותן לחם לכל בשר ושולח את המזון לאדם באיזו דרך שירצה), וְאֵל יַחֲשֹׁב כִּי הַסִּבָּה תוֹעִילָהּ אוֹ תִזְקֶהּ מְאוּמָה (אך יזכור שמה שהוא עוסק בסיבות, זה רק מחמת הציווי שיש לו).

מה למידות טובות ודרך ארץ?

הנה ענין זה מחזיר אותנו אל אחת מסוגיות ההשתדלות שכבר למדנו הרבה - איך שני אלה הולכים יחד? ואף שאין שאלה זו נשאלת דווקא בלשון של שאלה, עדיין קשה להבין. שהרי אם אין הדבר תלוי בעסק ההשתדלות, אלא הכל מסור

השתדלות עם אמונה ברורה

בסייעתא דשמיא נלמד את דברי רבינו בעל ה'חובות הלבבות' בפרק הרביעי משער הבטחון.

למדנו כבר מה שכתב שהאדם צריך לעשות כל מה שבידו להציל את עצמו מן הסכנה, ויחד עם זאת עליו לזכור שהכל מתנהג בהשגחה פרטית מלמעלה, אלא שהוא מצווה להיזהר מן הסכנה. ובהמשך דבריו הוא מבאר שכך הוא גם בכל עניני החיים. שתוך כדי שהוא עושה את הנדרש לפי סדר העולם בכדי שהצטרכויותיו יגיעו אליו, יזכור שהקב"ה מסבב את הכל.

והנה לשון רבינו המחבר: וְכִמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ בְּחַיִּים וּבְמִוֹת (כלומר בענין החיים והמוות, שמצד אחד צריך להיזהר מן הסכנה ומצד שני להאמין שהכל מאת ה'), כֵּן נֶאֱמַר בְּחַיִּים וּבְמִוֹת הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּזוֹן וְהַמְּלֻבָּשׁ וְהַדְּבָרִים, וְהַמְּדוּת הַטּוֹבוֹת, וְלִהְרַחֵק שְׂכַנְגָּדָם (שכפי שהוא צריך לעסוק בהבאת הדברים המועילים לו, כן הוא צריך לעסוק בהרחקת הדברים המזיקים לו, בדומה לחיים ומוות שנתבאר שהחייב הוא גם לעסוק בדברים המביאים חיים וגם לעסוק בהרחקת סכנות הגורמים למוות) עִם בְּרוּר אֲמוּנָתוֹ (כל מה שהוא עושה צריך להיות יחד עם אמונה בהירה). כִּי הַסּוֹבוֹת אֵין מוֹעִילוֹת אוֹתוֹ בְּזֶה כְּלוּם, אֶלֶּא בְּגִזְרַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ. [והמשל לכך:] כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לְבַעַל הָאֲדָמָה לְחַרֵּשׁ אוֹתָהּ וּלְנַקוֹתָהּ מִן הַקּוֹצִים וּלְזַרְעָהּ וְלִהְשִׁקוֹתָהּ אִם יִדְמֵנוּ לוֹ מִיָּמִים (יש גורסים "אם

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקראו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה נתרם לעילוי נשמת
הרב הגאון ר' אשר יעקב בן הרב אברהם הכהן קופלוביץ זצ"ל
רבה של שכונת נווה השלושה בני ברק
נלב"ע כ' טבת תש"ע
ת.צ.ב.ה.

צריכים לבוא מבחוץ, אבל יתכן שמכאן נלמד שאין הדבר כן, אלא הוא צריך לקבלם מבפנים.

כך מביאים שפע

ונסביר: הנה לפני כמה שבועות הבאנו את דברי ה'שם משמואל' (פרשת וירא תרפ"א) בענין אברהם אבינו מדוע לא נולד מהול. האמת שהגמ' אומרת שהגוי כבר שאל זאת את רבי עקיבא: אם הקב"ה רוצה שבני האדם יהיו מהולים, מדוע אינו בורא אותם מהולים? הן עכשיו זה נראה כאילו האדם נולד פגום וצריך לתקנו, ומדוע לא יברא הקב"ה את האדם בשלימות? רבי עקיבא השיב לו שהקב"ה רוצה שאנחנו נקיים את מצות המילה (מדרש תנחומא תזריע). אך ב'שם משמואל' שואל שאלה זו לענין אברהם אבינו מדוע לא נולד מהול והרי היה גדול מנח שנוול מהול, ואומר כך: **בזוה"ק** (בחוקות) כתוב **שמחשבה בלי עובדא אינה מעוררת את השפע בעליונים**. האדם כיוון את כל השמות והיחודים של האתרוג והלולב, ועדיין אין זה יכול לפעול מה שצריך לפעול עד שיקיים את המצוה בעשייה. וכך הוא בכל המצוות המעשיות. גם אם הוא הלך למקוה, חזר בתשובה, וחשב בענין השופר, אם לא שמע את קול השופר, לא התעורר השפע בעליונים. ולכאורה הדבר תמוה, כי ידוע שהמחשבה גבוהה מעשייה, המחשבה באה ממקום יותר עמוק של האדם ועל-ידה האדם מתדבק בה'. מדוע אם כן יש צורך בחלק העשייה? ומדוע היא כל-כך חשובה עד שבלעדיה אין נעשית ההתעוררות בעליונים?

ה'שם משמואל' מברא את שאלתו בטוב טעם: "והרי מחשבה היא יותר נכבדת ומקורה בראש ובמוח שהוא כלי יותר נכבד, למה בענין ההתעוררות למעלה היא גרועה מעשייה בכלי ידיים? ועוד הלא רבי שמעון מארי דספר הזוה"ק אזיל בתר כוונה ומזהיר תמיד על רעותא דלבא ומחשבה וכל ספר הזוהר מלא מזה (ואף בנגלה ידועה שיטתו שדבר שאינו מתכוון מותר, כי הכל הולך אחר הכוונה), ובענין ההתעוררות למעלה מבכר את המעשה על המחשבה, אתמהה".

ומביא התשובה בשם אביו, וזה לשונו: "וכ"ק אבי אדמו"ר [ה'אבני נזר] זצללה"ה הגיד הכרעה בדבר, שגוף ההתעוררות למעלה תלויה יותר במחשבה, אך ההמשכה למטה תלויה במעשה, עכת"ד, ושפתיים יישק משיב דברים נכונים".

פירוש, כשהאדם עובד את ה' במחשבתו, נעשה יחוד למעלה, וזה מה שמוליד שם שפע חדש. וזה מה שמתרחש כל פעם שהאדם מתחזק באמונה ובטחון ומודה בעת צרה ומתפלל לה' בכל לבו. כל המחשבות וההרגשים האמיתיים והיסודיים שיש לו לאדם, מדבקים אותו בריבונות של עולם, כל אחד לפום דרגא דיליה, וזה מה שמוליד שפע חדש. אך

בידו יתברך, א"כ מדוע נצטוונו לעסוק בהשתדלות? אכן כאמור כבר למדנו הרבה בענין זה גם מתוך דברי רבינו המחבר, אך במה שאנו לומדים כעת, יש כאן תוספת חידוש, עוד הבנה אחת שרק רבינו המחבר יכול היה ללמדנו.

נתעכב על שתי מילים מתוך לשון רבינו המחבר, והן צמד המילים: **"מידות טובות"**. לפעמים מכניסים מילה מסויימת באמצע משפט ע"מ לבדוק אם האדם אתנו אם לאו. כך אנו זכורים משנות לימודנו ב'חדר', שהמלמד היה משחיל מדי פעם מילה שאינה נכונה, כדי לבדוק אם נעיר לו. אחרת, ישנים. אומרים וממלמלים, אך המוח חצי רדום. ובכן, איך נכנסו כאן המילים מידות טובות? רבינו כתב שהאדם צריך לעסוק בסיבות הבריאות והמזון והמלבוש והדירה. אך המידות הטובות? בשביל זה יש לנו חלקים אחרים בספר חובות הלבבות, או הרבה ספרים אחרים, כגון אורחות צדיקים או מסילת ישרים. אמנם מאוד נחוץ ללמוד ספרי מוסר העוסקים בתיקון המדות, אבל איך נאמרות המילים 'המידות הטובות' בנשימה אחת עם שאר הדברים שצריך להם בטחון והשתדלות?

מבפנים לא מבחוץ

אכן הדבר מורה לנו שאנו צריכים להסתכל על הענין באופן קצת שונה. הבה נגדיר תחילה, בדרך כלל כשהאדם עוסק בענייני מזון ומלבוש ודירה, הרי הוא חושב כך: במה אני עסוק עכשיו? בהבאת צרכים מבחוץ אלי. אני עומד כאן ואני זקוק לדירה. אני חייב דירה. כי אין לי קורת גג. אני זקוק למלבוש חדש ואין לי את הכסף לכך. מצד אחד אני בוטח בה' שיתן לי את הכסף לכך, אבל מצד שני עלי לקום ולעשות מעשה. אני הולך לעשות מה שכתוב בחובות הלבבות. סוף דבר, הוא עסוק בהבאת צרכיו מבחוץ.

לעומת כן, כשמדברים על מידות טובות, הלא זה שייך לעבודתו הפנימית של האדם. ההרגשים שלו, אופן תגובתו, צורת דיבורו, סבלנותו, מדת החסד שלו, וכן הלאה, כל מה שקשור למידות. את זה לא מביאים מבחוץ. אין הוא שואל את חבריו: "אתה יכול להביא לי אולי שלוש ק"ג של מידות טובות? זה נחוץ לי מאוד. אעבוד לך שעה אחת ותתן לי". זה לא עובד ככה. האדם צריך לעבוד על עצמו, על נפשו ועל לבו.

ובכן, אולי אנו יכולים להבין מכך שגם שאר הדברים זה עובד כך מאחר שרבינו המחבר מנה אותם ברשימה אחת. במקום לומר שהמידות הטובות באות ג"כ מבחוץ, שהרי כל אחד מבין שאי אפשר לומר כך, נאמר **ששאר העניינים כמלבוש מזון ודירה, באים מבפנים**. נכון שהאדם חושב שהם

טעמא, כי יש אצלו שני דברים שלא נפגשו יחדיו. הוא הוליד שפע גדול על-ידי האמונה והבטחון שלו, אבל אח"כ כשעסק בעשייה, שכח לגמרי מהקב"ה.

הקב"ה רוצה שהאדם יכניס אותו לתוך העשייה, היינו שיזכור את דיבורי התפילה שלו, ואת מחשבותיו של קודם התפילה, ואת הרהורי לבו כשלמד חובת הלבבות בפנים - **בשעה שהוא עוסק בעשייה**. אכן היצר הרע פועל לנתק בין השניים, ולכן תראה שאף כשהאדם הוגה בשער הבטחון ויודע כבר שצריך גם אמונה וגם עשייה, גם אז הוא מפריד ביניהן. וכשהוא מסיים את סדר לימודו, הוא מחזיר את הספר לארון הספרים והולך לעבודתו כשהוא משאיר אחריו את המחשבות וההרגשים שהיו לו בשעת לימודו, ומפני כך אין השפע יכול להגיע אליו.

זה השולחן אשר לפני ה'

ואיך באמת עושים את החיבור? הנה בוודאי אין זו עבודה קלה, אבל זו עיקר עבודת האדם. ובכן, האדם אומר: "אתחיל בדבר מועט. ברבע שעה הראשון בעבודתי, אעבוד באופן של יגיע כפיך. ידיי יעסקו במלאכה, ומוחי יהיה מחובר לשמים". שהרי לעשות כן כמה שעות, אינו דבר קל, אבל אפשר להתחיל עם רבע שעה או פחות. **בזמן קצוב זה תעשה במלאכה ובמוחך תחשוב את כל המחשבות שאתה משגן לעצמך תדיר.**

דוגמא לדבר היא האכילה. האדם מחליט לאכול כיהודי ירא שמים. הוא מכין מלח, הוא מכין ספל ומגבת, הוא מתפלל על מזונו כרב המנונא סבא בשעתו (כדאיטא בזה"ק פרשת בשלח), הוא נוטל את ידיו ומשפשפם זו בזו, ומברך על נטילת ידים ומנגב, ונוטל את הלחם בעשר אצבעותיו ומברך המוציא לחם מן הארץ ומכוון לחמא בגימטריא מזלא, והנה הגיע הזמן להכניס לפיו את החתיכה הראשונה של הלחם, ויש לו עכשיו שתי דרכים לעשותו. או באופן של התנתקות, והיינו שיאמר בלבו: "עכשיו מגיע חלק האכילה. אל תערבב. עוד מעט נאמר מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר. עכשיו תן לי לאכול כמו בן אדם". הוא עושה עבודה יפה מאוד קודם האכילה, אבל עכשיו הוא מנתק את אכילתו ממנה. אך תארו לכם אם בכזית הראשון שהוא אוכל, הוא מכוון: "הלחם שאני אוכל עכשיו, זהו הלחם שכיוונתי קודם לכן שהוא בגימטריא מזלא. זה מה שאני אוכל עכשיו. אני מביא עכשיו שפע מהקב"ה אלי. יעזור ה' שהלחם יתן לי כח לעבדו בלב שלם". הלא כשהוא עושה כן, הוא עוסק בהבאת אלוקות לתוך הדברים הנמוכים שבועולם. האמת שהלחם עצמו אינו דבר נמוך, אלא שלפעמים האדם נמשך אחר לבושו, אך כשהאדם

כדי שהשפע שנוולד שם, יימשך למטה ויגיע לעוה"ז, היינו שיקבל צורה גשמית, כגון כסף, מזון, מלבוש ודירה, צריך לעשות מעשה.

על פי זה מבאר ה'שם משמואל' באריכות שהקב"ה רצה שהמילה שצריכה להביא את אלוקותו בעולם תהיה לה עשייה. כדי שיוכל לבוא שפע/קדושה/ברכה/אלוקות בעולם הזה, צריך האדם להיוולד בלתי מהול, ואז כשמלים אותו בכלי המעשה, בא אלוקות לעולם הזה וממילא באה קדושה ושפע וכל מה שצריך.

מזה ומזה אל תנח ידך

ולענייננו, כשרבינו המחבר אומר שמצד אחד צריך להאמין ולבטוח בה' כי הכל תלוי רק בו, ומצד שני צריך לחרוש ולזרוע ולעשות את כל ההשתדלות הנצרכת בלי להתעצל, נשאלת השאלה: אם אין הדבר תלוי בהשתדלות כי אם ברצונו יתברך, מה ענין יש בהשתדלות? הנה לדברי ה'אבני נזר' הענין מבואר להפליא. שהרי כל פעם שהאדם מרגיש שחסר לו משהו מצרכי האדם, זה יכול להיות משתי סיבות. האחת, שאין לו אמונה ושכח לגמרי שהוא מסור בידי הקב"ה, כי אז אין השפע מתעורר כלל בשמים. והשנייה, שלא פעל בעולם העשייה להמשיך אליו את השפע שהתעורר בשמים. ונמצא שכדי שייגיע אליו הדבר ההוא החסר לו, הוא זקוק לשני דברים. האחד לקיים את חלק המחשבה שיווליד את השפע למעלה, והשני לקיים את חלק המעשה שימשיך אליו את השפע. והאמת שיש גם חלק שלישי העומד בין שני החלקים, והוא חלק הדיבור. כשהאדם מתפלל ואומר בפיו אתה חונן לאדם דעת וכן הלאה, הוא מקרב את השפע יותר ויותר לעולם הזה, ואח"כ הוא הולך ופועל בכלי המעשה וזוהו הוא מכין לעצמו כלים כדי שהשפע יוכל לקבל צורה גשמית.

חיבור האמונה וההשתדלות

ומעתה אנו מבינים שלא יתכן שחלק המעשה וחלק המחשבה יהיו מנותקים זה מזה. למה הדבר דומה? למי שרוצה להשקות את גינתו, שעליו לחבר צינור ארוך לברז ועל-ידי כן להשקות את הגינה בשווה, או לחילופין להתקין צינורות עם פתחים קטנים באדמה שיתזזו מים על כל הגינה בשווה, פעולה המדמה את ירידת הגשם על הגינה. והנה כל אחד מבין שאף לאחד שיש לו ברז מים וצינור המחובר אליו, אם אין הצינור מחובר היטב, המים יוצאים מבין הצינור והברז ואינם מגיעים לאן שצריכים להגיע. אף כאן, גם לאחר שהאדם עוסק באמונה ובטחון ומצד שני בהשתדלות, אם אינו מחברם יחד, לא קורה מה שצריך לקרות. ואף זה מהאי

במה שחשבת והבנת בשעה שהתפללת, ולכן בשעה שתסדר אותה בכלי המעשה, תפעל לפי מה שחשבת בשעת הלימוד והתפילה ובשבת קודש.

במאמר המוסגר, הסיבה מדוע מי שתורתו אומנותו כרבי שמעון בר יוחאי וחבריו, וכן בעל הבטחון הגמור, פטור מהשתדלות ומלאכתו נעשית על-ידי אחרים, היא מפני שכבר פעל כן בתחילת דרכו. הוא הכניס את עצמו כל-כך חזק בעבודה זו להיות מחובר לשמים בעודו עוסק בדברים הגשמיים, וכבר קיים את תכלית חייו להמשיך את הקב"ה בעולם הזה, עד שאין לו כבר שייכות לתאוות ולחומריות, ותמיד הוא חושב רק על הקב"ה מצד מהותו, וכיון שכבר קיים את תכלית חייו בזה, שוב אינו מחויב לעשות זאת בחרישה וזריעה, ודי לו שהוא עושה זאת בפעולות הקטנות שהוא עושה.

כשהצדיק כשמתפלל ומתדבק בעולמות העליונים, ותוך כדי כך הוא חושב על יהודי פלוני שזקוק לישועה ברוחניות ועל נשמה פלונית שזקוקה לתיקון, הוא כבר מקיים בזה את העבודה של חיבור שמים וארץ. אך האדם הפשוט **צריך לעבוד בחרישה וזריעה**, כי זהו תפקידו, **להמשיך את האלוקות לתוך עולם העשייה**.

שלוחו של מקום

ומעתה נבין דבר נפלא. הנה לפעמים הסיבה שהאדם נשבר ומרגיש חלש, היא מפני שנתקל עם בעיות ופרשיות שונות, אך כעת יוכל להבין שכל הפרשיות הן רק החלק האחרון, ורק החלקים הטכניים אינם מסודרים. אבל תוכניתו של הקב"ה היא שהאדם יוציא בכל עת את ראשו, בדומה למי ששט במים ומחזיק את ראשו בחוץ. הוא יכול לנשום, הוא יכול לראות, הוא יכול לשלוט על המצב, ורק שאר חלקי גופו נמצאים בתוך המים. רצה הקב"ה שכל אחד יוציא את ראשו, ועדיף גם את לבו, החוצה (כידוע שאם מקום הלב הוא מחוץ למים, אין זה נקרא לבו רואה את הערוה), והגם שכל החלקים האחרים מעורבים בפרשיות, הוא עצמו גבוה מכל אלה, וכיון שהוא מבין את מה שעובר עליו, הוא יכול לפעול על מנת לפותרם במוח ולב נקיים, ואז מחשבות האדם ושמתו ורוממותו יכולות להחזיק בכל המצבים, כי אין ראשו שקוע בתוך הבוץ. רק רגליו שקועות בו. הוא מרגיש חשיבות גדולה וערך רב, כי הוא מבין שאלה הם המקומות שהקב"ה שולח אליהם כדי להביא בהם את אלקותו.

הדבר דומה למי שנתמנה לשר החוץ של המדינה העשירה בעולם, כגון ארץ אמריקה, ומתוקף תפקידו הוא נשלח כל פעם למדינה אחרת, ויש שהוא נשלח גם למדינות עניות

מכוון כנ"ל, הוא מחבר את אכילתו אל עבודת מחשבתו, וממילא הוא מגלה את החלק הרוחני שבלחם. אמנם עדיין לבו נמשך אחר טעם המזון, והדבר מובן, אבל הוא קולט מה התוכנית. הוא מבין שגם את חלק העשייה יעשה עם המחשבה של המוציא לחם מן הארץ.

כשיעשה כן האדם ואפילו לכמה רגעים בלבד, יראה כמה מרום הוא בשעת מעשה. וכמה אינו מתגשם מאכילתו. אמת נכון הדבר שבענין לשמה יכול הכותב סת"ם לומר פעם אחת בתחילת הכתיבה, אבל בוודאי עיקר הדבר הוא שיזכור בכל זמן כתיבתו שהוא כותב לשמה. כמו כן האדם יכול להתנות בתחילת היום כעצתו של ה'אשל אברהם' **מבוטשאטש** זצ"ל שכל פעם שיזכיר את השם, יהיה זה בכוונה הנכונה. אבל הרעיון אינו שיוכל להסיח את דעתו ולומר: התניתי ויותר איני צריך לחשוב כלום. אלא **הרעיון הוא שהוא בעשיה ועם כל זה הוא נשאר מחובר לשמים**. עכ"פ **כשיעשה כן האדם ואפילו לזמן מועט, ירגיש את הטעם, ואז יוכל להמשיך ולעשות כן כל יום בהתמדה, ולאט לאט יוכל להוסיף על הזמן עוד ועוד**.

גבוה מהמלאכים ומוך מבעה"ח

וכעת נוסיף: הקב"ה נתן לאדם את היכולת להוציא מעצמו **חלקים רוחניים ביותר**. האדם חושב על הקב"ה ומתלהט ומתלהב, והדבר הזה יותר גבוה מעבודת המלאכים, והוא בהישג ידו של כל אדם, ואף בימות החול הפשוטים. ומצד שני הקב"ה נתן לאדם הבנה ושייכות וקשר לעולם התחתון, עולם הגשמי, עולם העבירה, שיהיה שקוע בו בשתי רגליו, עד שכמעט שאינו שייך שלא להיכשל, וכמה מאמרים יש על זה בדברי חז"ל שאי אפשר שלא להיכשל והעיקר מה שהקב"ה רוצה הוא שנחזור בתשובה.

הוא אומר: האדם אינו לא בעל חי ולא מלאך. יש צומח, יש דומם, יש בעלי חיים, יש מלאכים ושרפים וחיות ואופני הקודש, והנה האדם עומד בתווך כאשר ראשו מגיע יותר גבוה מאופני הקודש וגשמיותו גרועה מבעלי החיים המזיקים. וכמה שהאדם מנסה להתעלם ממנה, זוהי המציאות של האדם, בכל רגע שהוא חי עלי חלד. ומדוע ברא הקב"ה את האדם באופן זה? כדי שיוכל לעשות את העבודה הנ"ל **לחשוב על הקב"ה תוך כדי כך שהוא עוסק בדברים גשמיים**.

הקב"ה זורק לו לאדם בכל עת מצבים שונים, נסיונות, פרשיות מכל הסוגים, פעם בין אדם לחבירו, פעם בין אדם למקום, חושן משפט, אבן העזר, אורח חיים, ואומר לו: תשתמש בחלק העליון שלך כדי לסדר את הפרשייה. **תסדר אותה בכלי המעשה שלך**, אבל הפתרון האמיתי יהיה תלוי

כועס שם וזועם ושום דבר אינו מסודר שם. אכן **תפקיד האדם לסדר את נפשו מבפנים באופן שכל המערכת תעבוד בשיתוף פעולה**. שכשהוא צריך לעשות משהו, לצוות על מישהו לעשות משהו, או כשיש לו איזו בעיה גדולה ומאחל לעצמו שהמצב ייראה אחרת, שכל המערכת של המחשבה דיבור ומעשה יפעלו בשיתוף פעולה. אילו היה האדם מסדר זאת באופן זה, לא היה צריך להתחבא, כי כל דבר היה עושה בישוב הדעת.

כשהאדם מצליח להתקדם בסוגיא זו, שפעולותיו והשתדלויותיו יהיו מחוברות לאמונתו ולמחשבתו, הוא נעשה מרכבה שלימה. לכן המידות יורדות מחסד לגבורה ולתפארת עד מלכות שהיא העשיה. זוהי השלימות האמיתית של האדם.

מחשבה ועשייה בתיקון המידות

וכעת מובן היטב מדוע הכניס כאן רבינו המחבר מידות טובות, כי גם כשידיבר על מזון מלבוש ודירה, הוא לא התכוון לומר שההשתדלות המשולבת באמונה היא הדרך להביא מזון מלבוש ודירה, אלא התכוון לומר שהיא הדרך שבה האדם משלים את עצמו. שהלא רבינו המחבר הביא שתי סיבות מדוע קבע הקב"ה את הצורך בהשתדלות, האחת כדי לנסות את האדם ולראות אם הוא פועל על פי התורה, והשניה כדי שלא יתבטל ולא יימשך אחר תאוות העוה"ז. אכן העיקר שהקב"ה רוצה מן האדם הוא שיעבוד באופן שהמערכת הפנימית שלו תשתנה. והדבר המועיל לאדם יותר מכל לעסוק במזון במלבוש ובדירה כיאות, הוא המידות הטובות. תרין רעין דלא מתפרשין הן. אם האדם שולט על ההרגשים שלו, במחשבה שכך הקב"ה רוצה... עדיין לא הגיע הזמן... אי אפשר לדחוק את השעה, אזי ההשתדלויות שלו נעשות כפי שצריכות להיעשות. אם יש איזה חום שעובר באצבעותיו בשעה שהוא עוסק בהשתדלות, הלא זה חום של אהבה ויראה. חום אחר אין לו ערך.

וכשהאדם עוסק במידות טובות. הוא רוצה שהקב"ה יאיר לו שתהיה לו סבלנות, הוא רוצה שהקב"ה יאיר לו שירצה להטיב לאחרים ושישמח בהצלחת חבריו, ושלא יקנא באחרים. גם כשלא רוצים לקנא בפלוני, אבל זה קשה מאוד, כי שתי האחיות הצעירות ממנה כבר ילדו בנים והיא עדיין מצפה. היא כבר נמצאת חמש שנים אחרי החתונה, ועליה להיפגש עם אחיותיה בכל השמחות המשפחתיות. קשה לה עד מאוד לראות אותן ואת ילדיהן המתרוצצים אנה ואנה והיא עדיין מחכה. אמנם כן, קשה היא הקנאה. אבל יש לזה מהלך. בתחילה משננים מחשבות של אמונה ובטחון. אך

ונחשלות, ואף גם למדינות העולם השלישי. הנה כשהוא מסתובב באותן מדינות, אין הוא מרגיש מחמת כן חלש ונכשל. אדרבה, הוא מרגיש שהוא משמש כידא אריכתא של המדינה העשירה בעולם אשר באה לעזור למדינות החלשות בכסף, במזון ובעצה.

אף כאן אומרים לו לאדם: יש לך את חלקי הנפש, שבהם אתה יכול לא רק לחשוב, אלא גם להתקשר עם הקב"ה, וכך יתן לך כל יום דעת חדשה. וזהו עיקר מהותך, הדעת והרצון הפנימי שהם החלקים העליונים. ועכשיו הקב"ה שולח אותך למקומות חשוכים כדי שתאיר בהם.

זהו בעצם היסוד של כל עניני ההשתדלות, בין של פתרון בעיות ובין של קבלת פרנסה וזריעת אדמה וקניית מלבושים, וכן הלאה. אך כאמור לעיל, **כדי שזה יעשה באופן זה, הדבר הנצרך יותר מכל, זה החיבור**. היינו שלא ישכח מהמוח והלב בשעה שהוא עוסק בידי ובשאר כלי המעשה שלו. הוא חייב להחזיק ראש גם כשהוא עוסק בעשייה. אם לאו, אזי כשהוא לא יהיה בבית המדרש, יפול לגמרי. החיבור הזה משלים את האדם, ובוודאי זה משלים אח"כ גם את העולם, כי כשהאדם משתלם, גם העולם משתלם, כמו שכתב במסילת ישרים (פרק א).

השלמת הנפש כיצד?

וכעת נרחיב בענין החיבור הזה בס"ד. כשהאדם מצליח להחזיק ראש בכל דבר שהוא עוסק, לדוגמא, בחינוך הבנים. הוא מחנך את בניו ללכת לישון בזמן או לכבד את ההורים, והנה תוך כדי כך הוא חושב: "הקב"ה הוא זה ששלח לי עכשיו לעסוק בזה. אני מקיים עכשיו מה שכתוב בפרשת ק"ש ולמדתם אותם את בניכם". הרי זמן החינוך הוא זמן המועד ביותר להתרגז - "כמה פעמים אני צריך לומר לך??? אין זה בית נורמלי כאן!!!". אכן האדם צריך להתרגל לעשות את התפקידים שהוא ממילא עושה יומם ולילה, כשראשו מחובר לשמים, וכה יאמר לעצמו: "אני צריך להיות רגוע, ושמח, כי צריך להמשיך אלוקות למקום זה, לא רק כשאני מתפלל... אלא אני צריך להכניס את החמימות והרוממות של התפילה לתוך הבית".

כשהוא עושה כן, הוא משלים את עצמו, וכיון שכן, ממילא הבנים יקבלו את דבריו, כי כשהאדם משלים את עצמו, כל סביבתו מתרוממת אתו. אך הדבר בעיקר נוגע אליו בעצמו. אם אין האדם מצליח לחבר את שני החלקים, אינו משלים את עצמו, ואף מפסיד את מהותו. הוא מרגיש כמי שצריך בכל עת להתייפות כלפי חוץ, כי אוי ואבוי אם אחרים יידעו איך הוא נראה מבפנים, שם איפה שאף אחד לא רואה. הוא

עבור תיקון המידות, היא זו שנקראת דעת. דעת היא חלק המוח מכניס את המחשבות לתוך העשייה. אומרים חז"ל (נדרים מא, א): דדא ביה כולה ביה. אם יש לך דעת - יש לך הכל. אם אין לך דעת - אין לך כלום. דעה קנית מה חסרת (ויק"ר א, ו).

קום ועשה ויהי ה' עמך

כל אדם שיש לו דעה, כאילו נבנה בית המקדש בימיו (סנהדרין צב, א). בית המקדש פירושו שמצליחים להביא אלוקות לעולם הזה. מביאים כבשים, שוחטים אותם עם סכין, הדם נוטף, ואוכלים בשר. כשכל אלה נעשים בעוה"ז בלי הקב"ה, הם דברים מגושמים ומפחידים מאוד. אבל אם האדם מצליח לקחתם ולהפכם לגמרי... איך התחיל המעשה עם הכבש? זה לא התחיל בכך שרצה בשר. זה התחיל בכך שרצה לחזור בתשובה על חטאו, וחשב בלבו: איך אני מגלה דעתי שאני מוסר את נפשי? והביא את הכבש, ובשעת השחיטה חשב: בעצם הייתי צריך להסתלק מן העולם, והריני מוסר את נפשי חלבי ודמי לריבונו של עולם, והכנהים אוכלים ובעלים מתכפרים. זהו בית המקדש. מבטאים כל-כך חזק את התשובה והמסירות נפש, עד שהן נכנסות לתוך עולם העשייה.

ובכן, אם אתה יכול להגביר את הדעת במוחך, דהיינו להתאמץ ולהגיע למסקנא מהו הדבר הנכון לעשות... בוודאי אתה זקוק לתפילה, אבל אמור איזו עשייה אתה הולך לעשות אחרי התפילה, עשייה שברור לך שהיא עולה לרצון לפני ה'... נניח שיש לו לאדם כמה בחורים מבוגרים בביתו ואינו מוצא להם שידוכים, והנה הוא שומע מאדם גדול שהדבר הנכון לעשות במקרה כזה הוא לנסות לעשות שידוכים לאחרים. הנה הוא שומע ומקבל ואומר לעצמו כך: "אני לא הולך להיות שבור ורצוצ, אני לא הולך להתנדנד בין יאוש והיסח הדעת לבין אמונה. לא, לא. אני הולך לעשות. אני הולך לבקש רשימה של בחורים ורשימה של נערות ואראה אולי עולה לי איזה רעיון". הוא מתחיל לפעול למעשה. הוא מתאמץ לחשוב מה הוא יכול לעשות על פי רצון ה'. זהו דעת. הוא מביא את הקב"ה עד לעולם המעשה.

וכך הוא בכל ענין. האב רוצה לדבר עם בנו ולחנכו באיזה ענין, וחושב תחילה: "מה אעשה? בפעם האחרונה הסתכסכתי אתו והוא ברח לי, סתם נכנסתי לכעס וזה לא הועיל כלום, אולי באמת עדיף שלא אומר לו כלום..." לא! יש לך עצלות המוח, וכיון שכן אין הדעת מאירה בך. אין לך את ההכנעה לקום לאחר שלושים נפילות ולחשוב - "מה כן צריך לעשות? שגיאות כבר עשיתי הרבה, מה כן צריך לעשות?". אתה יודע מה תעשה? אולי תקנה לו איזה דבר

זה כשלעצמו אינו מספיק, כי צריך שהמחשבות האלה ירדו מן המוח אל הלב. ובכן, שואלים את פלוני: "אולי אני יכול לעזור לך. אדרבה, אמור לי מה אני יכול לעשות בשבילך? וכך פועלים שהאמונה והבטחון יכבשו את האדם. מאחר שצריך שיכבשו את האדם, צריך לקיים אותם במחשבה ובדיבור ולהכניסם גם במעשה, וכך האדם משתנה ונעשה שלם.

וכפי שזוהי הדרך היחידה לרכישת המידות הטובות, כך היא הדרך היחידה להשגת מזון מלבוש ודירה, כי רק בדרך זו האדם משתלם. הסיבה שהקב"ה קבע שהאדם יצטרך גם לאמונה ובטחון וגם לעשייה, היא מפני שהוא צריך להשלים את עצמו, ואם לא יצטרך לעשותו עד הסוף, לא ישלים את עצמו. נמצא שמדובר באותו יסוד ממש.

דעת קנית מה חסרת

ולענין מעשה: כשהאדם מחפש... יש לו ספק... מה עלי לעשות עכשיו? לדבר אתו? להתקשר אליו שוב? לשאול אותו אם הוא זקוק לעזרה? להציע לו לשמור על ילדיו הקטנים? מה עלי לעשות?...?

אכן עצם זה שהאדם מצמצם את מחשבתו ומתבונן מה לעשות, ומתייעץ עם מי שאין לו נגיעות, ומגיע למסקנא - "אני חושב שאני הולך לעשות כך וכך", עצם זה שהוא בוחר רעיונות ורוצה לקיימם למעשה, עצם זה שהוא עסוק לחשוב איך להביא מחשבה לידי עשייה, זהו המפתח להשלים את עצמו.

כשאינו לו לאדם, לדוגמא, מידות טובות... הוא עצמו יודע מזה. הוא יודע שאנשים סובלים ממנו, וזה כואב לו מאוד, אבל הוא עומד חסר אונים - "מה אני יכול לעשות?". הדרך הנכונה היא שיתיישב עם דף ועט ויכין רשימה מה עליו לעשות למעשה. בדרך כלל האדם דוחה עצה זו, כי הוא אומר: כבר ניסיתי ולא מצאתי. אכן כשהאדם יודע שהוא מוכרח להביא רשימה באותו יום, הוא מצליח לרשום. הוא רושם: תפילה. נכון, תפילה, אבל מה חוץ מהתפילה. אחרי התפילה מה אתה הולך לעשות? אם האדם מכריח את מחשבתו עד שהוא מחליט מה הוא הולך לעשות... אני סובל מצרות עין, והנה לאחר התפילה אני הולך לגשת לפלוני ולומר לו מילה טובה או אני הולך לעשות חסד עם בניו, ולא פעם אחת בלבד, אלא אני מקבל על עצמי להתחיל לעשותו בכל הזדמנות אפשרית, ואני עושה זאת כדי לתקן מדה זו. אמנם כדי שפעולה זו באמת תגרום למידתו להשתנות, הוא צריך שהקב"ה יאיר לו, וכפי שרבינו המחבר כתב בענין זריעת האדמה, שרק הקב"ה יכול לגרום לזרע לפרות. אבל על האדם להבין שלהכריח את עצמו לחשוב מה לעשות

איך ומה? למה? כי הוא עכשיו במצב טוב. ראשו מחובר לשמים. כשהראש מחובר לשמים, כלי העשייה משרתים אותו כעבדים נאמנים. זה מה שרבינו המחבר מלמד אותנו שנהיה מאוד ברורים בזה.

מילתא זותרתא היא

ונשלים בעוד כמה נקודות. ראשית כל, **כשהעשייה נעשית באופן זה**, היינו על-ידי שטפטף מידיעות המוח והלב אל תוך אצבעותיו, **יש לו הבנה בפנימיותו שאינו משנה איזו השתדלות הוא עושה, ואינו נשען על השתדלותו**. אין הוא צריך להיזכר מבחוץ - אין זה תלוי בהשתדלות... הקב"ה מנהל את העולם... למה? כי הוא יודע זאת בעצמו. הוא מחייך לעצמו ואומר: מה אתה חושב שיש באמת הבדל אם אני עושה בדרך זו או בדרך אחרת?! היה לי רצון וביקשתי מהקב"ה שיעזור לי להביאו לידי מעשה. מה זה משנה איך זה נעשה. עכשיו הקב"ה זימן לי אופן זה, אני עושה זאת באופן זה. הוא רואה זאת כדבר פשוט.

מה שאין כן אם האדם קם באיחור, ואינו מתפלל במנין, או שאינו מכין את עצמו לתפילתו. הוא קם ממיתתו ונכנס למשרד - "אני הולך לעשות השתדלות. אוהוהו... אל מי אפשר להתקשר היום? אני הולך להתקשר אליו". הוא עושה, הוא פועל, הוא מערבל. נניח שיצא מזה משהו. עכ"פ כך נדמה לו. הוא מתפאר בפני חבריו, אך מוסיף בסוף: הכל מהקב"ה. מה? מתי? איפה? על מי אתה צוחק? ידיעתך באה מבחוץ. חיזקת את כוחות גופך באופן החזק ביותר, ועכשיו אתה צריך להיזכר מבחוץ - בעצם אני מאמין שזה עובד רק עם בירור אמונתו. אין זה מחובר. זה שני דברים נפרדים. מחובר פירושו שזה מתחיל במוח עד שזה מגיע אל כלי העשייה.

חכה לשעת הכושר

וזה מה שמסביר לנו את הכלל הידוע שכאשר האדם נמצא במצב שאינו טוב וכבר היה פעם במצב טוב והרגיש את טעמו, יאמר: "אין אני עושה עכשיו השתדלות. אינני במצב שמותר לי לעשות השתדלות עכשיו, כי בוודאי לא אעשה אותה נכונה". יש שהאדם עושה השתדלות בפזיזות - הלכתי, עשיתי, פעלתי. לא היית אז בכלל עם מוח. כשאתה מרגיש שאתה נמצא כבר במצב טוב, אז תקום ותעשה השתדלות.

אמנם כן, בוודאי צריך להיזהר שלא להשתמש בזה באופן שאינו נכון, עד שיאמר האדם: היום אני הולך לעבודה. זה לא הולך ככה. להיפך, תקום בזמן. אבל הרעיון הוא שהאדם

שהוא אוהב, תדבר אתו במשך שעה שלימה על דא ועל הא, ואז תפתח את הענין לאט ובזהירות. אל תישאר אף פעם עם התשובה - "תשמע! כבר עשיתי. שום דבר אינו עובד. צריך אמונה ובטחון ותו לא". על זה מדבר רבינו המחבר. הוא אומר: אתה אינך משלים את עצמך אם אינך מצליח לקום ולהתייגע. תתייעץ מהו הדבר הנכון לעשות ותעשה כן. כי אין מתקנים בעיות על-ידי שמתמרמרים שוב ושוב ואומרים ה' יעזור. אתה יודע מדוע אי אפשר לתקן כך בעיות? כי **הקב"ה רוצה שתגלה את מידת הדעת שיש לך**, ודעת פירושה **להביא מחשבה לידי עשייה**, והדבר הזה דורש יגיעה. **יגיעת המוח**, לחשובאולי עדיף לעשות כך ואולי עדיף לעשות כך. **וגם יגיעת הגוף**, לקום ולעשות בפועל.

ידיעה הנאה מבפנים

כשהאדם עושה כן, השמחה שיש לו והכרת הערך והחשיבות שלו, היא באופן נפלא מאוד. **הקדושה משתלטת עליו. דעת היא מידה שכובשת את האדם**. דוד המלך אמר: רגלי מוליכות אותי לבית המדרש (ויק"ר בחוקות). דוגמא לדבר: כשיש לו לאדם חוש טבעי בתחום מסוים, וכבר מילדותו ראו כולם שהוא חזק בזה, ואתה שואל אותו: מי לימד אותך את זה? הוא משיב: אף אחד לא לימד אותי. אתה שואל אותו שוב: אם כן איך אתה יודע את זה? והוא עונה: איני יודע. יש לי את זה מבפנים. יש לו כזו ידיעה מבפנים שהידיעה משתלטת עליו וגורמת לידי לעשות מה שצריך. יש מי שכך הדבר אצלו בתחום המוזיקה ויש מי שכך הדבר אצלו בתחום הכתיבה, וכן הלאה. רגליו מוליכות אותו איך לסדר את הענין. זה מה שנקרא ידיעה שאינה מבחוץ אלא מבפנים. אך שם מדובר בחכמות של העוה"ז, ופעמים שמדובר בחכמות נחוצות של העוה"ז, כגון איך לדבר עם בני אדם. יש מי שנולד עם זה. הוא יודע איך לחייך, איך לומר את המילה הנכונה, איך ליתן הרגשה טובה לאחר. כולם מתפלאים איך אתה יודע. הוא לא הלך להתלמד, אך יש לו את זה. זהו הפירוש שהידיעה נמצאת אצלו מבפנים. יתכן שבגלגול הקודם הוא כבר השתלם בזה, אבל זה מבפנים. הוא עצמו אינו יכול להסביר זאת.

הקב"ה רוצה שאנו נכניס ידיעות של אמונה ובטחון באופן כל-כך ברור, חם ועמוק, שהן יכבשו אותנו, עד שיאמר האדם: בא! הולכים לבנות. **והוא עושה את הדברים הנכונים**. אתה יודע למה הוא עושה את הדברים הנכונים? כי אינו פזיז ואינו ממורמר. הוא מלא באהבה ויראה. הוא אומר: בא! הולכים לבנות ישיבת פוניבז'. איני יודע איך. פעמים שזה קורה כשהאדם כל-כך בהתלהבות לאסוף כסף לאיזה ענין. הוא ניגש אל האדם הראשון שהוא פוגש ומדבר אתו בלי לדעת

מבין - אסור לי לדבר עכשיו עם איש פלוני. זה לא הדבר הנכון. מחר לאחר התפילה אדבר אתו. אשתדל בלי נדר לקרוא ק"ש שעל המיטה כיהודי, ומחר אחרי התפילה אוכל לדבר אתו. אם אדבר אתו עכשיו, רק אגרום בזה נזק.

העומדים על הראש

מהלך זה עוזר לו לאדם לחיות מעל המים. לעיל השווינו את האדם החי על פי מהלך זה כמי שגופו נמצא בתוך המים, וראשו נמצא בחוץ. וכעת נאמר שהבעיה שקיימת אצל הרבה אנשים היא שהם עומדים על הראש. כלומר, מוחם ולבם שקועים בתוך העוה"ז. הם נבהלים להון, הם רוצים לעשות הרבה כסף, הם רוצים להשיג יעדים. הם עומדים על הראש, ורגליהם מבצבצות מלמעלה. הפוך מכפי שצריך להיות. הם עושים סגולות ושוברים חומות בתפילותיהם, שמה? שאני אצליח ופלוני לא. עוזר לי להשיג את מה שגופי מבקש.

מי שעומד על הראש, ירגיש ביום מן הימים שאינו יכול להמשיך לחיות ככה. זוהי ההרגשה. זה צער עמוק מאוד. אי אפשר לחיות ככה. לא משנה כמה תרעיש ברגליך. אינך יכול לחיות ככה, כי אתה הפוך. איני יכול לדבר אתך... סליחה! תתהפך בחזרה. עמוד עם רגליך מעל המים, ואז תוכל לעסוק בהשתדלות. אל תשאל כל הזמן כמה השתדלות מותר לי לעשות. לא זוהי השאלה. יש שאלה הרבה יותר יסודית שקודמת לשאלה זו - אתה יכול לומר היכן הראש שלך? היכן הראש? היכן הלב? היכן הרצון? דבר ראשון התייצב ישר, ואז תראה שתוכל לעשות את ההשתדלות כיאות.

הצער העמוק ביותר שיש לו לאדם הוא, כשמאוד מאוד רצה להשיג איזה דבר ולא עלה בידו. לא משנה כמה הדבר גדול או קטן. הוא מרגיש בזיון כי כולם ידעו שהוא חפץ בו כל-כך ולא הצליח להשיגו. לפעמים כשאדם רץ

אחרי האוטובוס. אך לא סתם רץ, אלא כולם עוצרים את נשימתם ומביטים לכיוונו. הוא רץ בכל כוחו, וברגע האחרון - האוטובוס ברח. בעצם לא קרה כלום. עוד רבע שעה יגיע עוד אוטובוס. אבל יש כאן אדם שביקש להשיג משהו בכל רצונו וכוחו, ולא השיג. הוא מרגיש כאילו קיבל אבן בראש. כעין זה יש שהאדם הזמין חפץ מסוים והגיע לו חפץ קצת שונה. מיד הוא מתחיל לצעוק: גנבים!!! הוא מתקשר אליהם וצועק ומאיים. הוא רואה ששום דבר אינו עוזר ומרגיש צער גדול. אתה יודע מה שורש הצער שלו? השורש הוא שהרגיש כמה קטן וחלש הוא, כמה טיפשי הוא, כמה חסר אונים הוא.

זוהי דוגמא של מי שעומד הפוך. אך כשהאדם ניצב ישר וראשו ולבו נמצאים מעל המים, הרי הוא מבטל את רצונו לרצון ה' - אם הקב"ה רצה כך, שיהיה כך. ואז כשקורה לו הפוך ממה שרצה, אינו מרגיש צער כה גדול, כי אין לו את הבושה מכך שכולם ידעו שהוא חולם להצליח להיות כמו פלוני ולא הצליח. אותו גוי שרץ לנשיאות, לאחר שהוא מפסיד, הוא נעשה ללעג ולקלס, וסיבת הדבר, כי כולם רואים נברא קטן שהחליט שרוצה כבוד וקרע את עצמו בשביל זה, ולא הלך לו. ולמה הוא נראה כך? כי הוא אדם הפוך. ראשו שקוע בתוך הקנאה התאוה והכבוד ועושה הכל כדי להשיגם. מה שאין כן יהודי אמיתי, כי הוא שם לב כל אימת שרצונותיו מושכים אותו, ואומר: אני צריך לחזור אל הקב"ה, אני צריך שוב לבטל את רצוני מפני רצונו, ולכן אין לו בזיונות. גם כל קווין לא ייבושו, ייבושו הבוגדים ריקם. האנשים הריקים שעומדים הפוך ומבקשים שהקב"ה יתאים את עצמו אליהם, הם אלה שיש להם בזיונות. לא כן הקווים בה'. לכן צריך לעמול הרבה לעסוק נכונה בהשתדלות עם הראש כלפי מעלה, והטוב בעיניך עשה.

(נמסר ביום שלישי פרשת ויגש ז' טבת תשפ"ד)

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שפיצער שליט"א במסגרת מדור אמונה ובטחון

מוקדים לרכישה:

טלפון - 052-761-2069
טלפון - 052-768-3249
טלפון - 052-760-4121

בית שמש:
אשדוד:
חיפה:

חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
חנות ספרים סאטמאר
חנות 'מול איצקוביץ'

ירושלים:
בני ברק:
בני ברק:

קול הביניי

718.686.8300 ארה"ב
072.257.7726 ארץ ישראל
03.300.0223 בלגיה
0204.586.2115 בריטניה

לקבלת הקונטרס המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל לכתובת
info@machonhavineini.com

לקבלת גיליון זה מדי שבוע
וטעימה יומית מדי יום במייל

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי
הרב שמעון שפיצער שליט"א
02.302.4389
או ב'קול הביניי' שלוחה 1 > 0